

Tienduizend krantelezers enthousiast over enquête naar streektaal

„Zomor in mien aigen toal schreven!”

*Gran. Dagbl.
9-9-94*

■ ASSEN/GRONINGEN – Veel mensen spreken, maar schrijven niet dagelijks het Groningse of Drentse dialect. Toch hebben circa veertienhonderd mensen uit beide provincies de streektaal-enquête ingevuld, zoals die in juli ook in deze krant is verschenen. Landelijk zijn ongeveer tienduizend formulieren ingevuld.

„Het is ongelooflijk dat zoveel mensen in hun dialect hebben geschreven,” zegt Simon Reker van de stichting Nederlandse Dialecten. „Dat horen we ook. 'Nou heb ik zomor in mien aigen toal schreven!’, zeggen ze dan. Voor velen was het waarschijnlijk de eerste keer.”

Bij meer dan een miljoen gezinnen viel deze zomer een krant in de bus met daarin opgenomen een enquête over streektaal. Tienduizend Nederlanders stuurden de lijst terug, en dat is veel meer dan de wetenschappelijk benodigde tweeduizend. Vooral de noorderlingen, mensen uit Oost-Nederland en Zeeland pakten de pen ter hand om een aantal zinnen van het Nederlands in hun dialect te vertalen.

Ze vervoegden werkwoorden en vulden in wat hun favoriete schrijver en muzikant in het dialect was. Het unieke aan de enquête is onder meer dat er vragen in zijn opgenomen van een enquête uit 1895. Zo zijn vergelijkingen over honderd jaar mogelijk. Volgend jaar maart zijn de resultaten bekend, vlak voordat de derde Dialectendag plaats vindt. Op deze dag in Den Bosch staat het veranderend dialect centraal en de enquêtegegevens worden daar dan ook op bekeken. Reker: „We verwachtten dat ouderen nog vaak het dialect spreken van rond de eeuwwisseling. De taal van jongeren zal in veel opzichten afwijken.” Uit zijn eerder onderzoek naar het Gronings blijkt bijvoor-

beeld dat jongeren het plaatselijk dialect anders spreken dan hun ouders en grootouders. Jongeren spreken op school vaak Nederlands, het vak dat

ze daar ook wordt onderwezen. Als ze op latere leeftijd weer dialect spreken, zijn de ouders niet meer in de buurt om hen te corrigeren. Zo ontstaan er ver-

schuivingen in het dialect. Willem Reker en de zijnen vergelijkbare conclusies voor de andere dialecten kunnen trekken, dan is er response uit

alle leeftijdsgroepen nodig. „De meeste vragenlijsten hebben we teruggekregen van mensen tussen de 45 en 65 jaar. Maar weinig jongeren tot 25 jaar heb-

ben de lijst teruggestuurd. Mochten dat er te weinig zijn dan doen we nog een aanvullend onderzoek onder de leeftijdscategorie.”